

Празничен Василичарски амбиент, Василичари од рано наутро, уште пред зорите, така осамнува во гостиварско Зубовце. Раздвижено и весело. Селото се буди со песна, со чукање на врата, со честитки и желби за добра среќа, здравје и берикетна година. Сите прославуваат, и тоа трае со традиција, се предава од прадедо на внук. Василичарите секоја година почнуваат со посета на домовите и шетање по селото на 13 после полноќ, спрема 14. Јануари, и тоа се до раните утрински часови и во наредниот ден. Утрото прво одат најмалите- дечињата во групи од куќа на куќа, пеат василичарски песни и се дарувани од домаќините со колбаси, јајца, пари и кој што се спремил со дарови, но вообичаено даровите се василичарски- храна и пари. Ова утрото за најмалите дечиња кои со своите родители или со баба и дедо одат кај соседите и блиски пријатели, во чест на Василичарската традиција, повеќе служи најмалите да се навикнат на оваа традиција.

На 14ти, во текот на денот, василичари се повозрасните, се маскираат, со себе носат музичари, и исто како и помалите собираат подароци од домаќините, од колбаси и пари, до колачиња и овошје, па и по некој орев или јајце. Василичарите од домаќините, како што е редот биваат и почастени и со ракија или вино.

Традицијата на славење на Василици, ден по дочекот на Стара Нова година во Зубовце се негува со децении. Но, не секогаш се прославувало на ист начин како сега. Постарите Зубовчани се присетуваат на времето кога на овој ден секое маало во селото имало своја група што шетала по домовите. Сепак, благословите на василичарите останале исти: здравје, љубов, берикет, разбирање за сите селани.

Во моето родно место се слави Василица со тапани и зурли. Се оди од куќа на куќа, на домаќините им се честита празникот, за што се добиваат соодветни дарови. Во Зубовце

во моментот живеат 700 жители, а на овој верски празник во Зубовце секогаш има многу гости, меѓу кои и познати политичари. Па бројот на присутни е двојно поголем за Василица. На овој ден се подготвува и маскенбал, каде што, главно, младите се маскирани и се веселат. – раскажува Јаков од Зубовце.

Селото Зубовце и овој пат беше домаќин на многу гости, кои дојдоа да го вкусат убавото зубовско гравче со сланина на празничната трпеза. Месната заедница, која е организатор на василичарскиот собир и празнувањето е горда што традицијата се продолжува и младите со задоволство ја прифаќаат.

И годинешниот четирнаесетти јануари за ова потшарпланинското село беше голем и убав ден. Мини - маскенбалот, песните и дружењето измамија насмевки и задоволство на лицата и на зубовчани и на сите што се најдоа во селото.

Ова е и денот во кој доаѓа до израз вдахновеноста особено на младите за изработка и носење на најразлични маски кои го надополнуваат севкупниот василичарски амбиент а учествува од најмладо до најстаро или пак со еден збор кажано жителите на Зубовце едноставно живеат за овој празник. Наредниот ден, Василичарите во Зубовце во чест на Свети Василиј Велики се собираат во црковниот храм Свети Никола за да му оддадат почит на светецот и да спремат храна од собраните дарови.

Клеопатра

Ритуалот на василичарите започнува уште во раните утрински часови со музика, песна и оро и со посета на сите домови во селото каде што на вратите ги пречекуваат домаќините, василичарите традиционално тргнуваат од домот на кумот, па заедно со него, младоженецот и невестата одат од куќа до куќа каде домаќинките и домаќините ги пречекуваат со ракија наздравувајќи за добро и убаво со желби за побериќено и побогато во текот на годината и наредната.

Годинешните кумови, на кои лани им падна паричката во питата комад, не го криеја задоволството бидејќи тоа им донело среќа, радост и берикет. Освен со ракија, домаќините даруваат според традицијата уште месо, грав, компир, кромид и слично, а сето зајре вечерта се наоѓа на заедничката трпеза.

Потоа, домаќините им се придружуваат на василичарите одејќи на вратите на преостанатите домови, со песна, музика и оро кое освен во дворовите се пренесува и низ улиците а традицијата ја заокружуваат со веселба сред село. Традицијата во одбележувањето на Василица е од дамнина.

Василица во гостиварското село Зубовце се слави со децении наназад, од 90 година наваму повеќе, во едноумието се славеше меѓутоа тие што беа во тогашната комунистичка партија не ги отвораа вратите за василичарите, денес тоа веќе не е пример, денес и богати и сиромавите Зубовчани на сите василичари им ги отвораат широко вратите.

Веселбата тука не завршува, се слави и наредните неколку дена се додека

Василичарите имаат од храната која ја собрале од Зубовчани. Се слави, се пее, се игра, се весели...